

Naar de notaris: **wat kunt u verwachten?**

Voor veel mensen blijft het een hele stap, een notariskantoor binnengaan. Wat mag u als klant van uw notaris verwachten? En andersom: wat verwacht de notaris van u? De belangrijkste spelregels op een rij.

Tekst **Dorine van Kesteren**
Beeld **iStock**

Het is normaal de notaris een offerte te vragen

Afspraken vastleggen over trouwen en samenwonen, een voogd voor de kinderen aanwijzen, op papier zetten wat u wilt als u zelf uw financiële, medische en persoonlijke zaken niet meer kunt regelen, bepalen wat er met uw bezittingen gebeurt als u er niet meer bent: voor al deze zaken heeft u een notaris nodig.

Notarissen zijn verplicht u duidelijk te informeren over de gevolgen en mogelijke risico's van de akte die u gaat ondertekenen. 'Een goede notaris neemt de tijd om alles goed uit te leggen. Dus als je iets niet begrijpt: zég het. De notaris is er voor de cliënt en niet andersom', zegt Madeleine Hillen, juridisch adviseur van de KNB, de beroepsorganisatie van notarissen in Nederland.

Het hangt af van het type notarisbureau hoeveel ruimte hiervoor is. Sommige kantoren zijn gericht op productie en werken volgens vaste stralijnen. Dan kan het zijn dat cliënten het gevoel hebben dat er niet voldoende tijd is om vragen te stellen. Maar er zijn ook kantoren die deze gelegenheid uitdrukkelijk wel bieden.

'De kantoorwebsite vertelt al een hoop. Is die open en uitnodigend, zijn de teksten

begrijpelijk? Dan hebben de notarissen hun best gedaan om contact te maken en zich te verplaatsen in de wereld van de cliënt.'

Notarisbureaus vinden het heel normaal dat mensen van tevoren een offerte vragen. In de offerte staan alle (gebruikelijke) werkzaamheden voor de opdracht die u aan de notaris geeft. Ook de kosten van bijvoorbeeld inschrijving van het testament in het Centraal Testamentenregister staan vermeld.

Bent u akkoord met de offerte? Sommige kantoren vragen u dan om deze te ondertekenen. Andere sturen een schriftelijke opdrachtbevestiging, met soms ook een verwijzing naar de algemene voorwaarden. Na ondertekening van deze stukken sluit u een overeenkomst van opdracht met de notaris. Niet alle kantoren kiezen voor schriftelijke acceptatie; dan wordt uit de gang van zaken duidelijk dat zij voor u aan de slag gaan.

Het komt voor dat de kosten hoger uitvallen dan de offerte vermeldt. 'De meeste mensen

hebben het idee dat hun situatie standaard is en dat ze geen bijzondere wensen hebben, maar dat is in de praktijk vaak anders. Als de offerte is gebaseerd op een verkeerde inschatting, dan moet de notaris dit tijdig laten weten. Dat wil zeggen: voordat hij aan de aanvullende of gewijzigde werkzaamheden begint.'

Schrik niet, maar de notaris zal kijken of u wilsbekwaam bent. Dat betekent dat hij checkt of u zelfstandig een beslissing kunt nemen en de gevolgen van die beslissing overziet. Het is belangrijk om dat zeker te weten voordat u een testament of levenstestament opstelt. Want als later blijkt dat u wilsbekwaam was op het moment dat u dit deed, dan is de notariële akte niet geldig. De notaris zal dus altijd vragen wat u wilt regelen en waarom. Dan wordt duidelijk of u de vragen begrijpt en in uw eigen woorden kunt beantwoorden. Hillen: 'De meeste mensen zijn gelukkig wilsbekwaam en merken niets van dit onderzoek. Maar als de notaris na het eerste gesprek twijfelt, >>

Op een bezoek aan de notaris kunt u zich goed voorbereiden

dan kan hij de hulp inroepen van een onafhankelijk en gespecialiseerd arts. Daar is wel altijd toestemming van de cliënt voor nodig.'

• GOEDE UITLEG

De notaris vertelt u vooraf wanneer de opdracht klaar zal zijn. Van eventuele vertraging moet hij u op de hoogte brengen. Doorgaans spreekt u aan het einde van het eerste gesprek af wanneer u het eerste concept van de notariële stukken kunt verwachten. Hillen: 'Lees deze stukken goed door en ook hier geldt weer: stel vooral vragen. Ook als de notaris niet zelf de concepten heeft opgesteld maar een medewerker. Bel of mail; wees daarin niet terughoudend.'

Notarissen gebruiken veel moeilijke woorden en vakjargon. Hierdoor kan het soms lastig zijn om goed te begrijpen wat er in de stukken staat. 'Notariële aktes zijn helaas heel erg ingewikkeld, dat is onvermijdelijk. Laat je daarvoor niet beangstigen, maar vraag om een toelichting. Die toelichting is nodig om te bepalen of in de akte staat wat jij belangrijk vindt.'

• GOEDE DIENST-VERLENING

U mag erop vertrouwen dat de notaris uw opdracht netjes uitvoert. Hij moet onafhanke-

lijk, integer en onpartijdig zijn werk doen. Na afloop krijgt u een duidelijke rekening, waarop u precies kunt zien hoeveel u moet betalen en waarom. Bent u niet tevreden over de kwaliteit van het werk of de hoogte van de declaratie? Leg uw klacht eerst per brief of mail voor aan het kantoor zelf. Op [notaris.nl](https://www.notaris.nl) staan tips over hoe u dit gesprek het beste kunt aangaan. De meeste notariskantoren hebben een interne klachtenregeling. Lukt het niet om er binnen vier weken uit te komen of reageert de notaris niet op tijd, dan kan de KNB bemiddelen. Als dit ook niet leidt tot een oplossing, staat de weg naar de notariële tuchtrechter open. Problemen over de hoogte van de rekening kunt u voorleggen aan de Geschillencommissie Notariaat.

• WAT KUNT U ZELF DOEN (I): VOORBEREIDEN

Het is fijn als u een beetje voorbereid bent als u aanschuift bij de notaris. De checklists op [notaris.nl](https://www.notaris.nl) over het testament en levenstestament zijn hierbij een goed hulpmiddel. Hillen: 'Die geven in grote lijnen de onderwerpen waarover je van tevoren kunt nadenken. De keuzemogelijkheden zijn eindeloos en het is prettig om dit van tevoren al wat af te bakenen. Dit voorkomt dat je aan tafel bij de notaris wordt overvallen door een informatiebombardement.'

• WAT KUNT U ZELF DOEN (2): GELDIG IDENTITEITSBEWIJS

De notaris is verplicht om te controleren of zijn cliënten zijn wie ze zeggen dat ze zijn. Helaas komt het met enige regelmaat voor dat oudere mensen zich melden zonder geldig identiteitsbewijs. 'Dat is lastig, hoewel er wel enige ruimte is voor uitzonderingen. Bijvoorbeeld als iemand enige tijd geleden al een testament heeft laten opstellen door dezelfde notaris, en toen wel een geldig identiteitsbewijs kon laten zien. Dat mensen fysiek niet meer in staat zijn om hun identiteitsbewijs te verlengen, mag geen belemmering zijn voor het laten opstellen of wijzigen van een (levens-)testament.' <<

Iemand meenemen?

Veel mensen vragen zich af of ze iemand mogen meenemen naar de notaris. Een familielid of een andere vertrouwenspersoon. Natuurlijk mag dat, maar bedenk wel dat deze persoon even naar de wachtkamer moet als u hem of haar erfgenaam wilt maken. De notaris moet immers zeker weten dat u dat echt wilt – en een eerlijk antwoord komt er vaak alleen onder vier ogen. Iemand die tot erfgenaam is benoemd, mag ook niet aanwezig zijn bij het ondertekenen van het testament.